

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

วิทยานิพนธ์ เรื่อง “ศึกษาความเชื่อของประชาชนที่สักการะหลวงพ่อดำวัดไร่ขิง จังหวัดนครปฐม” เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเชื่อของประชาชนที่สักการะหลวงพ่อดำวัดไร่ขิง จังหวัดนครปฐมและเพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อการสร้างความเชื่อของประชาชนที่สักการะหลวงพ่อดำวัดไร่ขิง จังหวัดนครปฐม

กลุ่มตัวอย่างคัดเลือกจากประชาชนที่สักการะหลวงพ่อดำวัดไร่ขิงในระหว่างวันที่ ๑ – ๕ ธันวาคม ๒๕๕๗ โดยวิธีสุ่มแบบประชากรที่เข้าสักการะหลวงพ่อดำวัดไร่ขิงในพระอุโบสถทุก ๑๐ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น ๒๘๐ คน เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นเท่ากับ ๐.๘๖ สถิติที่ใช้ในการทำวิจัย ประกอบด้วย สถิติวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ส่วนสถิติที่ใช้ศึกษาวัตถุประสงค์การวิจัย ได้แก่ สถิติการแจกแจงแบบที่ชนิดที่เป็นอิสระจากกัน (t-dependent) และสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (Analysis of Covariance : ANOVA) ถ้าปรากฏนัยสำคัญทางสถิติจะทดสอบค่าความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffé)

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๑.๑ ข้อมูลทั่วไป ประชาชนที่สักการะหลวงพ่อดำวัดไร่ขิง จังหวัดนครปฐม พบว่า จำนวนร้อยละ ๔๖.๔๓ เป็นเพศหญิง และร้อยละ ๔๖.๔๒ เป็นเพศชาย ร้อยละ ๒๖.๔๓ ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง ๒๑-๓๐ ปี มีภูมิลำเนาอยู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา/ปวช. และเป็นนักเรียน/นักศึกษา มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนน้อยกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท

๕.๑.๒ ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์

ผลการศึกษาความเชื่อของประชาชนที่สักการะหลวงพ่อดำวัดไร่ขิง จังหวัดนครปฐม พบว่าส่วนใหญ่มีความเชื่ออยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=๔.๑๔$) โดยเฉพาะประชาชนที่ได้รับทราบประวัติของหลวงพ่อดำวัดไร่ขิงแล้ว ท่านต้องการมาสักการะ เมื่อได้สักการะแล้วรู้สึกเลื่อมใส ไม่ระแวงสงสัยในبارมีของหลวงพ่อดำวัดไร่ขิง และทำให้จิตใจมีต้องการนั่งสมาธิ/สวดมนต์ขอพรด้วยความนอบน้อม

การวิเคราะห์ปัจจัยบุคคลคือ เพศ อายุ ภูมิสำเนา ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกันมีผลต่อความเชื่อต่อการสักการะหลวงพ่อดำวัดไร่ขิงที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ผลการศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อการสร้างความเชื่อของประชาชนที่สักการะหลวงพ่อดำวัดไร่ขิง จังหวัดนครปฐม พบว่า

๑. ประชาชนที่สักการะหลวงพ่อดำวัดไร่ขิง จังหวัดนครปฐมเชื่อว่าเมื่อได้สักการะหลวงพ่อดำวัดไร่ขิงแล้วจิตใจสงบ เมื่อศึกษาความคิดเห็นเพิ่มเติมในประเด็นนี้พบว่าประชาชนต้องการพื้นที่ในการสงบจิตเพื่อขอพร บางครั้งอยากนั่งสมาธิภาวนาเป็นสักการะและขอพรจากองค์หลวงพ่อดำวัดไร่ขิง

๒. ประชาชนที่สักการะหลวงพ่อดำวัดไร่ขิง จังหวัดนครปฐม เชื่อว่าในขณะที่ได้สักการะหลวงพ่อดำวัดไร่ขิง คิดเสมอว่าบารมีของหลวงพ่อดำวัดไร่ขิง จะช่วยให้ตนรับผลบุญกุศล เมื่อศึกษาความคิดเห็นเพิ่มเติมแล้วพบว่าตำนานของพระลอยน้ำ ๕ พระองค์ ประชาชนเชื่อว่าเป็นเพราะบารมีขององค์หลวงพ่อดำวัดไร่ขิง

๓. เมื่อได้สักการะหลวงพ่อดำวัดไร่ขิงแล้วท่านพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงตนเองให้มีความเชื่อมั่น การได้ขอพรจากสิ่งศักดิ์สิทธิ์แล้วประชาชนเชื่อว่าจะได้รับพรให้พร้อมที่จะดำเนินชีวิตต่อไปอย่างมั่นคงมั่นใจ

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

ความเชื่อของประชาชนที่สักการะหลวงพ่อดำวัดไร่ขิง ที่พบว่าส่วนใหญ่มีความเชื่ออยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะประชาชนที่ได้รับทราบประวัติของหลวงพ่อดำวัดไร่ขิงแล้วต้องการมาสักการะเมื่อได้สักการแล้วรู้สึกเลื่อมใส ไม่ระแวงสงสัยในบารมีของหลวงพ่อดำวัดไร่ขิง และทำให้จิตใจมีต้องการนั่งสมาธิ/สวดมนต์ขอพรด้วยความนอบน้อม มีเหตุผลมาจากพื้นฐานของความศรัทธาต่อบารมีของหลวงพ่อดำวัดไร่ขิงของประชาชนทั่วไป เหตุผลดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาของ **พระมหาปรม โสภาโส (ทองคำ)** ที่ศึกษาเรื่อง “ศึกษาวิเคราะห์ศรัทธาของชาวพุทธไทยในปัจจุบัน” พบว่า ศรัทธา คือ ความเชื่อที่มีเหตุผลยึดมั่นในหลักการกระทำดี คือ หลักศรัทธาในพระพุทธศาสนามุ่งไปที่ความเชื่อที่ยึดหลักกรรม คือ การทำดีทำชั่ว ผลของกรรมดีและชั่ว เป็นต้น ส่วนในคัมภีร์มิลินทปัญหา ศรัทธา คือ การมีลักษณะทำจิตให้ผ่องใสและมีลักษณะจงใจ ในคัมภีร์ภูมิวิลาสณี ศรัทธา คือ ความเชื่อเรื่องของการเวียนว่ายตายเกิด นรกสวรรค์ และเทวดา แต่ถึงแม้กลุ่มชนในสังคมจะมีทัศนะเกี่ยวกับความเชื่อแตกต่างกัน แต่ก็มีผลผสมผสานกันอยู่ระหว่างความเชื่อ

ในพระพุทธศาสนา และความเชื่อในเรื่องไสยศาสตร์ เหตุผลอีกประการหนึ่งคือความเชื่อในทางพระพุทธศาสนาที่สอดคล้องกับการศึกษาของ**สถาพร เจริญกมลเกียรติ** ที่ได้ศึกษาเรื่อง “ความเชื่อทางศาสนาของคนไทยเชื้อสายจีน: กรณีศึกษาวัดมังกรกมลาวาส” พบว่า ความเชื่อทางศาสนาของคนไทยเชื้อสายจีนเป็นความเชื่อทางพระพุทธศาสนา รวมทั้งความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ว่า สามารถให้คุณและโทษได้ และการกราบไหว้บูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ของคนไทยเชื้อสายจีนส่วนใหญ่ก็เพื่อให้เกิดสิริมงคลแก่ชีวิตทั้งของตนเองและครอบครัวเป็นหลัก และสอดคล้องกับการศึกษาของ**กุหลาบ กองประดิษฐ์** ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง “ความเชื่อของชาวเพชรบูรณ์ที่มีต่อโบราณสถาน โบราณวัตถุในจังหวัดเพชรบูรณ์” พบว่า ความเชื่อจำแนกได้เป็น ๒ ประเภท คือ ๑) ความเชื่อดั้งเดิม เป็นความเชื่อที่ได้รับการสืบทอดเล่าต่อๆ กันมา ตั้งแต่ครั้งบรรพบุรุษ และ ๒) ความเชื่อปัจจุบัน เป็นความเชื่อที่เกิดขึ้นทีหลังความเชื่อดั้งเดิม เป็นความเชื่อร่วมสมัยซึ่งยังคงมีการปฏิบัติตามความเชื่อนั้นอยู่ และจากการศึกษาความเชื่อของชาวเพชรบูรณ์ พบว่า มีผลต่อวิถีชีวิตของชาวบ้านแต่ละท้องถิ่น โดยเฉพาะด้านประกอบอาชีพ ครอบครัว และสุขภาพ ชาวบ้านที่นับถือโบราณสถาน โบราณวัตถุใดก็จะทำพิธีบนบานขอพรต่อสถานหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์นั้น เมื่อประสบความสำเร็จก็มีการแก้บน เช่น สรวง จนกลายเป็นประเพณีสืบทอดกันต่อๆ มา

การวิเคราะห์ปัจจัยบุคคลคือ เพศ อายุ ภูมิสำเนา ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกันมีผลต่อความเชื่อต่อการสักการะหลวงพ่อวัดไร่ขิงที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับการศึกษาของ**กิตติยา อุทวิ** ที่ได้ศึกษาเรื่อง “ความเชื่อและคุณค่าของการสร้างพระพุทธปฏิมาสำริดในล้านนา” พบว่า การสร้างพระพุทธปฏิมาในยุคเริ่มแรกนั้นได้ส่งอิทธิพลทั้งศรัทธาความเชื่อในพระพุทธศาสนา วิถีชีวิตของคนในสมัยนั้น ตลอดจนศิลปวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีต่างๆ ให้กับยุคต่อๆ มา และเมื่อรับอิทธิพลแล้วก็เลือกสรรคัดเอาสิ่งที่ตนเองชอบมากขึ้นเรื่อยๆ จนเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป และส่งอิทธิพลนั้นต่อไปให้กับพื้นที่ใกล้เคียงและยุคต่อๆ มา จนเข้าสู่ล้านนามาจนถึงปัจจุบัน เมื่อพระพุทธศาสนาเข้ามาประดิษฐานในผืนแผ่นดินล้านนา ก็ได้นำพาความเชื่อความศรัทธาและหลักธรรมคำสอนในพระพุทธศาสนามาผสมผสานกับความเชื่อและภูมิปัญญาแบบดั้งเดิมของท้องถิ่นการสร้างพระพุทธปฏิมาในล้านนาเป็นผลของการยอมรับนับถือในพระพุทธศาสนาและหลักความเชื่อความศรัทธาที่มีต่อพระพุทธองค์ ก่อเกิดรูปแบบของพิธีกรรมเฉพาะถิ่นขึ้น และตอบสนองศรัทธาความเชื่อในอานิสงส์แห่งทานบารมี เพื่อเป็นที่พึ่งทางใจ และเป็นเกาะกำบังทางแห่งอกุศลมูลทั้งหลายและยังส่งอิทธิพลต่องานศิลปะในสาขาอื่นๆ อันประกอบด้วย งานจิตรกรรม

นครปฐมเชื่อว่าเมื่อได้สักการะหลวงพ่อดำไว้ซึ่งแล้วจิตใจสงบ เมื่อศึกษาความคิดเห็นเพิ่มเติมในประเด็นนี้พบว่าประชาชนต้องการพื้นที่ในการสงบจิตเพื่อขอพร บางครั้งอยากนั่งสมาธิภาวนาเป็นสักการะและขอพรจากองค์หลวงพ่อดำไว้ซึ่ง นอกจากนี้ยังพบว่าประชาชนที่สักการะหลวงพ่อดำไว้ซึ่ง จังหวัดนครปฐม เชื่อว่าบารมีของหลวงพ่อดำไว้ซึ่งจะช่วยให้ตนรับผลบุญกุศล เมื่อศึกษาความคิดเห็นเพิ่มเติมแล้วพบว่าตำนานของพระลอยน้ำ ๕ พระองค์ ประชาชนเชื่อว่าเป็นเพราะบารมีขององค์หลวงพ่อดำไว้ซึ่ง เมื่อได้สักการะหลวงพ่อดำไว้ซึ่งแล้วท่านพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงตนเองให้มีความเชื่อมั่น การได้ขอพรจากสิ่งศักดิ์สิทธิ์แล้วประชาชนเชื่อว่าจะได้รับพรให้พร้อมที่จะดำเนินชีวิตต่อไปอย่างมั่นคงมั่นใจ ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ **อนุชา สมจิต** ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลจากการปฏิบัติกรรมฐานด้วย การเจริญสติปัฏฐาน ๔ ผูกสอนโดยคุณแม่ ดร.สิริ กรินชัย พบว่า ผลจากการวิจัยพบว่า การชำระจิตให้บริสุทธิ์นั้นถือเป็นหัวใจของคำสอนทางพระพุทธศาสนาแล้ว คือพระพุทธองค์ทรงสอนว่า จิตมนุษย์ทุกคนโดยธรรมชาติแล้วไม่บริสุทธิ์เต็มไปด้วย กิเลส คือ โลภะ โทสะ และ โมหะ อันเป็นสิ่งที่ทำให้จิตเศร้าหมอง อำนาจของโลภะ โทสะ และ โมหะนี้เป็นสิ่งผลักดันให้นามมนุษย์ทำความชั่วได้ นานาประการ ดังนั้นมนุษย์จึงต้องชำระจิตให้บริสุทธิ์ปราศจาก กิเลส เมื่อจิตบริสุทธิ์แล้วก็จะไม่ทำชั่วทำแต่ความดีเมื่อจิตบริสุทธิ์ผ่องแผ้วแล้วผู้ปฏิบัติก็จะบรรลุถึง มรรค ผล นิพพาน อันเป็นจุดหมายปลายทางของพระพุทธศาสนา.และสอดคล้องกับการศึกษาของ **สุนันทา มิ่งเจริญพร** ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องศึกษาการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานของเยาวชนที่ยุวพุทธิกสมาคม พบว่า แนวทางเจริญกรรมฐานเป็นหลักสำคัญในคำสอนพระพุทธเจ้า ซึ่งนำมาให้บุคคลเกิดปัญญาและหยั่งรู้ พระไตรลักษณ์ และ อริยสัจ ๔ อย่างแท้จริง โดยให้นำความรู้ที่ศึกษามานำมาปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ทั้งแก่ตนเองและผู้อื่น ทั้งนี้เนื่องจากผลปฏิบัติกรรมฐาน สามารถพัฒนาเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของมนุษย์ ให้เป็นไปในทางที่ดีขึ้น และ ไปในทางสร้างสรรค์มากขึ้น

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาค้นคว้าวิจัยเรื่อง ศึกษาความเชื่อของประชาชนที่สักการะหลวงพ่อดำไว้ซึ่ง จังหวัดนครปฐม ตามที่ได้สรุปผลการวิจัย และพบว่ายังมีเรื่องอื่น ๆ ที่น่าสนใจนอกเหนือไปจากที่ได้ศึกษามาแล้วดังต่อไปนี้

๑. ควรศึกษาความเชื่อของประชาชนที่สักการะหลวงพ่อในวัดต่าง ๆ เพื่อเปรียบเทียบกับ
การวิจัยในครั้งนี้

๒. ควรศึกษาวิเคราะห์การนำปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการสักการะหลวงพ่อวัดไร่ขิง